

Onderzoek naar uitval onder jonge advocaten bijna afgerond

Kinderen goed tegen stress

Senior-consultant Maarten de Haas en psychologiestudente Naomi Birnbaum hebben hun onderzoek naar stressfracturen bij advocaten tussen 25 en 35 jaar nog niet helemaal afgerond. Maar ze lichten wel alvast een tipje van de sluier op.

Lucien Wopereis
Orde-redacteur

Waarom vallen jonge werknemers in toenemende mate op jonge leeftijd uit? De Haas las tal van publicaties over het onderwerp, en hij zag dat er eigenlijk nauwelijks harde gegevens werden verzameld. Gezien zijn eigen achtergrond, directeur bij een groot advocatenkantoor, stelde hij binnen organisatieadviesbureau RaymakersvdBruggen voor om onderzoek te doen naar stressfactoren bij jonge advocaten. Het bedrijf ging akkoord en financierde het onderzoek. De verwachting is dat de conclusies van het onderzoek niet alleen bruikbaar zijn voor advocatenkantoren, maar een bredere gelding hebben. Ook werkgevers en werknemers in vergelijkbare beroepsgroepen, te denken valt aan accountants, notarissen of consultants, zouden er hun voordeel mee kunnen doen.

Vijftienhonderd jonge advocaten werden benaderd met een vragenlijst. De vragen hadden betrekking op achtereenvolgens persoonlijke kenmerken (geslacht, leefsituatie), functiekenmerken (is het uitvoeren van invloed op de organisatie voor u van belang?), werkomgeving (heeft u de mogelijkheid om uw eigen capaciteiten verder te ontwikkelen?), sociale omgeving (kunt u een beroep doen op uw leidinggevende wanneer u problemen heeft op uw werk?), tevredenheid (bent u tevreden over uw salaris en de hoeveelheid te verrichten werk?), de eigen gemoedstoestand (twijfelt u over

uw capaciteiten?), gezondheid en dagelijkse werkzaamheden.

Ruim zeshonderd jonge advocaten stuurden de vragenlijst terug. De Haas en Birnbaum (die op het onderzoek hoopt af te studeren in de psychologie) zijn zeer tevreden over deze respons.

Resultaten

Op basis van een voorlopige analyse komen De Haas en Birnbaum tot een vijftal conclusies. Ze kunnen deze conclusies nog niet kwantificeren, de precieze cijfers worden gepresenteerd op het door BaliePlus en Movir georganiseerde najaarscongres 'Advocaat, lééf je nog?', dat op 20 november in Zeist zal plaatsvinden.

Conclusie één is dat jonge vrouwelijke advocaten vaker last hebben van stressgerelateerde klachten dan hun mannelijke collega's. 'Op dat punt is sprake van een significant verschil,' stelt Birnbaum.

Conclusie twee is dat jonge advocaten mét kinderen minder last hebben van stress dan hun kinderloze kantoorgenoten. Een verrassende conclusie, gezien de reeks van publicaties de laatste jaren over ouders die tussen werk en kinderen vermalen dreigen te raken. Birnbaum: 'Mannen en vrouwen met kinderen zijn gemiddeld genomen wat gelukkiger dan mensen zonder kinderen. Deze gemiddeld genomen betere psychische gezondheid van personen met kinderen is in elk geval niet te verklaren door de aanwezigheid van een partner.'

Conclusie drie ligt meer voor de hand. Meer ervaringsjaren als advocaat leidt tot minder klachten. Iets voor kantoren om rekening mee te houden als een advocaat in

'De gemiddeld genomen betere psychische gezondheid van ouders is niet te verklaren door de aanwezigheid van een partner'

Foto: Chris van Houts

De onderzoekers Naomi Birnbaum en Maarten de Haas

zijn of haar beginjaren stressklachten krijgt. Jonge advocaten kunnen kennelijk ook over die klachten heen groeien. De vraag is dan waarom dat de een wel lukt en de ander niet.

Conclusie vier heeft betrekking op *time-management*. Een effectieve omgang met de beschikbare tijd hangt samen met een afname van stressklachten, terwijl kortetermijnplanners (daglijstjes) gemiddeld meer stressklachten vertonen.

De laatste conclusie heeft betrekking op zaken als werkdruk, regelmogelijkheden en sociale steun op het werk. Een openstaande deur: wie het erg druk heeft, weinig zaken zelfstandig mag afhandelen en weinig sociale steun krijgt, is vatbaarder voor stressgerelateerde verschijnselen. En vice versa, uiteraard.

In het onderzoek zijn ook vragen meegenomen over de omvang van het kantoor waar de respondent werkzaam is.

Birnbaum: 'Je zou verwachten dat jonge advocaten bij grote kantoren minder regelmogelijkheden hebben, en dat de stressfactor daar in zijn algemeenheid wat hoger ligt. Op dit moment kunnen we echter nog niet zeggen of deze vooronderstelling klopt.'

Belang

Het belang van het onderzoek is volgens De Haas evident. 'Het aandeel psychische klachten onder hoogopgeleide jongeren is exorbitant gestegen, met alle gevolgen van dien voor uitval en WAO-instroom. Meer inzicht in de achtergronden van stress en burn-out onder jonge werknemers kan de aanpak van het probleem verbeteren.' Daar komt bij dat er op dit moment onvoldoende instroom in de advocatuur dreigt. Tegelijkertijd neemt de vraag naar juridische dienstverlening toe. Als deze twee trends doorzetten, dan moeten minder mensen in de toekomst meer werk verzetten.

Tot slot: de jonge vrouwelijke advocaat is vatbaarder voor stressgerelateerde klachten dan haar mannelijke evenknie. Bij de rechtenstudies zijn vrouwen de laatste jaren in de meerderheid. De sector is gewaarschuwd. ■

Het congres 'Advocaat, lééf je nog?' zal plaatsvinden op woensdag 20 november aanstaande in het Figi Hotel te Zeist. Binnenkort ontvangt u van de Nederlandse Orde van Advocaten een uitnodiging. U kunt zich ook aanmelden via www.balieplus.nl